

خبر

شمارش معکوس برای مدیران

● از فرصت تعیین‌شده برای ورود اطلاعات حقوق کارکنان دستگاه‌های اجرائی به سامانه حقوق و مزایا، فقط هشت روز دیگر باقی است و باید در این فاصله مدیران برای اعلام اطلاعات حقوقی اقدام کنند.به گزارش ایستنا، از یک‌سال‌وونیم پیش که سامانه ثبت حقوق و مزایا از سوی سازمان اداری و استخدامی راه‌اندازی شد، تاکنون برخی دستگاه‌های اجرائی برای بارگذاری اطلاعات در سامانه ورود نکردند. این در حالی است‌که طبق اعلام مسئولان، دستگاه‌های زیرمجموعه قوه مقننه و مجریه اطلاعات حقوقی را بارگذاری کرده، اما در برخی نهادهای تاکنون اقدامی نکرده بودند.بر این اساس، در مردادماه و در جلسه هیئت دولت مصوب شد ت پایان شهریورماه همه دستگاه‌هایی که اطلاعات درج‌شده آنها ناقص بوده است یا اینکه اصلا ورود نکرده بودند، اقدام کنند و سازمان اداری و استخدامی هم مکلف شد پیگیر دستگاه‌های اجرائی برای اجرای این قانون باشد.این در حالی است که فقط هشت روز دیگر از مهلت تعیین‌شده باقی مانده است و باید طبق مصوبه دولت، همه دستگاه‌های اجرائی تا پایان شهریورماه اطلاعات مربوطه را در سامانه حقوق و مزایا بارگذاری کنند.با این حال، تاکنون اطلاعی درباره اینکه روند بارگذاری اطلاعات در مهلت اعلام‌شده چگونه بوده و آیا در مهلت تعیین‌شده دستگاه‌ها ورود کرده‌اند یا خیر، وجود ندارد.طبق ماده ۲۹ قانون برنامه ششم توسعه مقامات، رؤسا، مدیران کلیه دستگاه‌های اجرائی شامل قوای سه‌گانه جمهوری اسلامی اعم از وزارتخانه‌ها، سازمان‌ها و مؤسسات و دانشگاه‌ها، شرکت‌های دولتی، مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی، شرکت‌های بیمه دولتی، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی، مؤسسات عمومی، بنیادها و نهادهای انقلاب اسلامی، مجلس، شورای نگهبان قانون اساسی، بنیادها و مؤسساتی که زیر نظر ولی فقیه اداره می‌شوند و همچنین دستگاه‌ها و واحدهایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است اعم از اینکه قانون خاص خود را داشته یا از قوانین و مقررات آن تبعیت می‌کنند نظیر وزارت جهاد کشاورزی، شرکت ملی نفت، شرکت ملی گاز، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، سازمان بنادر و کشتیرانی، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، صداوسیما، ستاد اجرائی و قرارگاه‌های سازندگی و اشخاص حقوقی وابسته به آنها، اشخاص و دستگاه‌هایی هستند که باید اطلاعات حقوق و دستمزد خود را در این سامانه ثبت کنند؛ به نحوی که میزان ناخالص پرداختی به هر یک از افراد مشخص باشد و امکان دسترسی برای نهادهای نظارتی و عمومی مردم فراهم شود.

بانک عامل بخش مسکن تسهیلات غیر مسکنی را به حداقل برساند

● وزیر اقتصاد گفت: با توجه به نقش کلیدی بانک عامل بخش مسکن در اقتصاد، باید به گونه‌ای عمل کنیم که سهم تسهیلات این‌بانک تخصصی در بخش‌های غیر از مسکن به کمترین میزان رسد.به گزارش بانک عامل بخش مسکن مجمع عمومی سده و فوق‌العاده سالانه بانک شنبه ۲۳ شهریور به ریاست فرهاد دژپسند، وزیر امور اقتصادی و دارایی و با حضور سایر اعضای مجمع بانک برگزار شد.در این نشست فرهاد دژپسند، وزیر امور اقتصادی و دارایی با بیان اینکه بانک عامل بخش مسکن نقش متفاوتی نسبت به سایر بانک‌ها دارد، گفت: به دلیل وجود گوناگون توجوهات به این بانک بیشتر است.او با تأکید بر اینکه در این بانک ظرفیت‌های خوبی وجود دارد و بنابراین انتظارات از بانک زیاد است، خطاب به اعضای مجمع گفت: یکی از موضوعات مهم این است که به‌هرحال بانک مذکور، بانک تخصصی بخش مسکن است که در و مجمع و سایر نهادهای تصمیم‌گیر باید به‌شدت مراقبت کند تا تسهیلات این بانک تا جای امکان به بخش غیر مسکن هدایت نشود.

۲ میلیون بشکه نفت خام سبک سه‌شنبه در بورس عرضه می شود

● دو میلیون بشکه نفت خام سبک شرکت ملی نفت ایران در رینگ بین‌الملل بورس انرژی سه‌شنبه ۲۶ شهریورماه جاری با قیمت پایه ۵۶ دلار و ۷۸ سنت برای هر بشکه عرضه می‌شود.به گزارش وزارت نفت، اطلاعاتی عرضه دو میلیون بشکه نفت خام سبک شرکت ملی نفت ایران در رینگ بین‌الملل بورس انرژی با قیمت پایه ۵۶ دلار و ۷۸ سنت برای هر بشکه روز سه‌شنبه (۲۶ شهریورماه) منتشر شد.بر اساس قانون بودجه سال ۹۸، وزارت نفت مکلف است ماهانه حداقل دو میلیون بشکه نفت خام سبک، دو میلیون بشکه نفت سنگین و دو میلیون بشکه میعانات گازی عرضه کند که عرضه‌های امسال از جمله عرضه این هفته بر اساس این قانون است.این پانزدهمین عرضه نفت خام سبک در رینگ بین‌الملل بورس انرژی در دوره جدید و هشتمین عرضه در سال ۹۸ است. خریداران می‌توانند تا سه ماه پس از انجام معامله مجمله را تحویل بگیرند و تحویل مجمله در دیگر مناطق منوط به تأیید شرکت ملی نفت ایران امکان‌پذیر است.بر اساس این گزارش، عرضه نفت خام در بورس انرژی ایران در راستای تحقق سیاست‌های اقتصاد مقاومتی مبتنی بر ایجاد تنوع در روش‌های فروش نفت و استفاده از ظرفیت‌های بخش غیردولتی به‌منظور صادرات نفت‌خام در دستور کار قرار گرفته است.

شرق: پیش از یک ماه از نخستین جلسه رسیدگی به اتهامات احمد عراقچی در دادگاه ویژه اقتصادی می‌گذرد و او درحال‌حاضر با قید وثیقه آزاد است؛ اما هیچ‌کس نمی‌داند دقیقاً اتهامات وارده به معاون پیشین ارزی بانک مرکزی چیست. آنچه در دادگاه مطرح شده، این است که عراقچی به اتهام ایجاد اختلال در نظام ارزی کشور، بازداشت شده است؛ اما کارشناسان ارزی معتقدند که دخالت دولت در شرایط التهاب بازار ارز برای کنترل نرخ‌ها امری بدیهی است و آنچه در کیفرخواست معاون پیشین بانک مرکزی آمده است، نشان نمی‌دهد که او بازار ارز را ملتهب کرده باشد. احمد عزیزی، مشاور رئیس سابق بانک مرکزی، روز گذشته در «نشست مشترک کمیسیون بازار پول و سرمایه و صنعت اتاق تهران» گفت در حالی معاون ارزی سابق را برای ۱۵۹ میلیون دلار ارز تریقی به بازار بازداشت کردند که در زمان انتخابات ۱۸ میلیارد دلار ارز به بازار عرضه شده بود. میثم رادپور، کارشناس بازار ارز، هم بر این باور است که آنچه در دادگاه مطرح شده است، نشان نمی‌دهد که معاون بانک مرکزی اخلاقی در نظام ارزی کشور ایجاد کرده باشد.

درواقع متن کیفرخواست به‌صراحت نشان می‌دهد که عراقچی هیچ‌گونه جرم شخصی مثل رشوه یا تضییع حقوق بیت‌المال نداشته و فقط به خاطر اجرای پیشنهاد دید شورای‌عالی امنیت ملی و دستور رئیس‌جمهور و رئیس کل بانک مرکزی که اتفاق در حیطه اختیاراتش هم بود، محاکمه شده است. از نگاه کارشناسان، برخورد‌های قهری با مدیران دولتی می‌تواند منجر به کاهش ریسک‌پذیری مدیران دولتی برای ساماندهی مسائل مجموعه‌های تحت مدیریت آنها شود.

درست در همان روزهایی که بازار ارز ملتهب بود، ولی الله سیف از بانک مرکزی رفت و جای خود را به عبدالناصر همتی داد. با روی‌کارآمدن همتی تغییراتی در ساختار بانک مرکزی رخ داد که یکی از این تغییرات برکناری احمد عراقچی، معاون ارزی این بانک، بود. همان روز‌ها تصور می‌شد که این تحرکات، صرفا برای ایجاد جوّ روانی در جامعه و خواباندن التهابات بازار باشد؛ اما پس از آن اتفاقات دیگری رخ داد که این وقایع، از نگاه کارشناسان می‌تواند روی تصمیم‌سازی‌های آتی مدیران تأثیرگذار باشد. یک روز پس از برکناری احمد عراقچی، او بازداشت شد. به نقل از غلامحسین محسنی‌اذه‌ای گزارش دادند که علاوه بر معاون سابق امور ارزی بانک مرکزی، کارمند یکی از معاونان رئیس‌جمهوری و چهار فعال ارزی درباره موضوع اختلال در نظام پولی و ارزی کشور بازداشت شدند. بعد از این بازداشت‌ها در ۱۳ مرداد ۹۸ نخستین جلسه محاکمه ۹ نفر از متهمان پرونده اختلال ارزی شامل معاون ارزی بانک مرکزی، صرافان و دلالان مرتبط با این بانک، در شعبه دوم «دادگاه ویژه مفسدان اقتصادی» برگزار شد. اتهام این افراد «اختلال در نظام اقتصادی از طریق قاچاق عمده ارز» از سوی دادگاه اعلام شد. سالار آقاخانی، کارگزار خریدوفروش ارز و احمد عراقچی، معاون ارزی سابق بانک مرکزی، متهمان ردیف یک و دو این پرونده هستند و اتهام هر دو آنها «مشارکت در اختلال در نظام ارزی و

اقتصاد

بررسی موضوع اخلال ارزی در نشست اتاق تهران

حقوق بیت‌المال تضییع نشد

پولی کشور از طریق قاچاق عمده ارز به صورت شبکه‌ای و سازمان‌یافته در حد کلان، به میزان ۱۵۹میلیون و ۸۰۰ هزار دلار و ۲۰میلیون و ۵۰۰ هزار یورو، ذکر شده است.

مشکل‌سازشدن اجرای دستورات

احمد عراقچی که با قید وثیقه آزاد است، ۲۷ مرداد ۹۸ در گفت‌وگو با فارس به یکی از اتهامات مطرح‌شده در پرونده خود پاسخ داد. عراقچی به ایس‌خبرگزاری گفته بود مداخله در بازار فریادی ارز به درخواست دبیرخانه شورای‌عالی امنیت ملی و دستور رئیس‌جمهور و تأیید رئیس کل بانک مرکزی انجام شده است. بنابر اظهارات عراقچی، دولت اقداماتی را برای کنترل بازار ارز انجام داده است و به خاطر تصمیمات دولت، او و همکارانش دچار مشکل شده‌اند. گویا سخنان معاون پیشین ارزی بانک مرکزی چندان هم بیره نبوده است. احمد عزیزی، مشاور رئیس سابق بانک مرکزی، روز گذشته در «نشست مشترک کمیسیون بازار پول و سرمایه و صنعت اتاق تهران» که در اتاق بازرگانی تهران برگزار شد، تأکید کرد که معاون ارزی بانک مرکزی را برای هیچ گرفت‌اند.

او ادامه داد: دولتی را که در زمان انتخابات و برای چیزهای دیگر در حدود ۱۸ تا ۱۹ میلیارد دلار مداخله ارزی کرده بود، برای دخالت در رقمی که کمی بیش از صد میلیون دلار است، مواخذه کنند. بهانه گرفتند و گفتند مثلا چرا مصوبه شورای پول و اعتبار نداشت. اساسا نباید مصوبه شورای پول و اعتبار برای مداخله وجود داشته باشد. همواره مذاکرات بانک مرکزی مخفی بوده است.عزیزی گفت: سازوکار مداخله در نیمه دوم سال ۹۶ این‌گونه بود که اسکناس دلار در اختیار عامل بانک مرکزی قرار می‌گرفت و عملیات امنیتی نیز برعهده وزارت اطلاعات بود و معادل ریالی دلارهای فروش‌رفته هم به نرخ روز به حساب خزانه واریز شد. در اجرای مداخله ارزی یک ریال هم عایدی نصیب مدیران سابق بانک مرکزی نشده است. وقتی کیفرخواست را می‌خوانید می‌فهمید. هیچ چیز در آن نیست. ببینید چرا دولت ۱۸ میلیارد دلار مداخله در بازار کرد و نرخ را پایین نگذاشت؟ سیاست‌گذاری جرم نیست.

رئیس مرکز توسعه تجارت الکترونیک وزارت صمت اعلام کرد

پیش‌فروش خودرو ساماندهی می‌شود

رئیس مرکز توسعه تجارت الکترونیک درباره پرونده سکه تامن که با وجود داشتن نماد اعتماد الکترونیک درگیر تخلف شده بود نیز عنوان کرد: پرونده سکه تامن چند بعد دارد. ما همه قواعد صدور نماد اعتماد را رعایت کردیم و حتی صاحب این سایت جایزه کارآفرین برتر هم دریافت کرده؛ اما به ادعای خودش این سایت از نظر امنیتی دچار مشکل شده است. شاید هم به‌دلیل فراز و نشیب‌های اقتصادی دچار این مشکل شد.او ابتدای آذرماه سال گذشته سامانه تبتاارش به‌صورت تخصصی به مرکز ما سپرده شد و تلاش کردیم آسیب‌های این سامانه را از نظر نفوذپذیری، امنیتی و... بررسی کنیم تا احیاناً تدابیر لازم برای بهبود و ارتقای امنیت سامانه اندیشیده شود.رئیس مرکز تجارت الکترونیک گفت: بحث امنیت سامانه را تقویت کردیم. ۱۶ فرایند جدید براساس تصمیم دولت

در کارگروه تنظیم بازار به این سامانه اضافه کرده و تلاش کردیم با ذخیره برخط اطلاعات در یک فضای دیگر، امکان مقایسه داده اصلی با داده دست‌کاری‌شده را فراهم کنیم. به این ترتیب به نظر می‌رسد احتمال وقوع تقلبات اطلاعات به حداقل ممکن رسیده باشد.او امیودار است: با اضافه‌شدن امضای الکترونیک به سامانه تبتاارش از مهرماه، هر ثبت سفارشی نهایی می‌شود، مجهز به امضای الکترونیک شود تا تخلفات به حداقل برسد، زیرا در صورت وجود امضای الکترونیک در سامانه، هرگونه دخالتی در اطلاعات، زمینه حذف امضا از پای سفارش ثبت‌شده را فراهم می‌کند.

محمدعنایتی نجف‌آبادی؛ فضای سوداگرانه به‌وجودآمده

در بازار مسکن و همچنین ناتوانی بخشی از جامعه در تأمین نیاز به مسکن، دولت را موظف می‌کند برای سامان‌دادن بازار، از ابزارهای خود به صورت هوشمند استفاده کند.

یکی از اساسی‌ترین نیازهای هر خانواده، داشتن سرپناهی مناسب برای زندگی است. با توجه به اطلاعات به‌دست‌آمده از سرشماری سال ۱۳۹۵، در پایتخت به طور متوسط ۴۷ درصد از هزینه‌های یک خانواده مربوط به تأمین مسکن است که این هزینه در دهک‌های پایین جامعه به ۷۰ درصد هم می‌رسد. این اطلاعات بیان‌کننده سهم بالای مسکن در سبد هزینه خانواده است. در حقیقت می‌توان گفت اگر توانایی بازار مسکن را در جامعه سامان دهیم و همه دهک‌ها بتوانند صاحب‌خانه شوند، گام بلندی به سوی توانمندکردن اقتصادی خانوارها برداشته‌ایم.بر همین مبنا قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مانند دیگر کشورها، داشتن مسکن متناسب با نیاز را حق هر فرد و خانواده ایرانی دانسته است. همچنین بنا بر اصل ۳۱ قانون اساسی، دولت موظف است با رعایت اولویت برای اتباع

که نیازمندترند؛ به‌ویژه روستائینشین و کارگران، مسکن مناسب فراهم کند.

لزوم برنامه‌ریزی برای صاحب‌خانه‌شدن خانوارهای ناتوان

وضعیت کنونی بازار مسکن در ایران، به نحوی است که بسیاری از افراد جامعه توانایی تأمین هزینه مسکن خود را ندارند. ازاین‌پای این مسئله به کمک شاخص ضروری، همچنین بنا بر اصل ۳۱ قانون دسترسی به مسکن مؤثر انجام می‌شود. در واقع این

اقتصاد

اگر عملکرد نامناسب بوده است، می‌توانید فرد را عزل کنید. به‌هرصورت اگر بخواییم متصفانه درباره این سیستم ارزی صحبت کنیم، به نظر من مجبوریم این رویه را در پیش بگیریم و چاره دیگری نداریم.

به گفته مشاور رئیس سابق بانک مرکزی نرخ ارز را نمی‌توانیم کنترل کنیم و این مسئله سبب شده است که اگر قبلا در یک دهه نرخ ارز سه‌برابر می‌شد، درحال‌حاضر در دوره‌های سه یا چهارساله این اتفاقات رخ دهد. او تأکید کرد: سیکل‌های بحران ارزی در حال کوتاه‌ترشدن است و اگر در کل، بعد از انقلاب دو یا سه بحران داشتیم، دو تا از این بحران‌ها در دهه ۹۰ بوده است و این نشان می‌دهد که مشکل جدیدی در حال رخ‌دادن است که باید جلوی آن را گرفت.

گرفت‌ن تصمیم‌اشتباه جرم نیست

به اعتقاد عزیزی، رفتار با معاون پیشین ارزی و تشکیل پرونده برای او یک رفتار بی‌سابقه در دنیا بوده است؛ زیرا مداخله دولت در بازار امری بدیهی است. میثم رادپور، کارشناس بازار ارز نیز درباره دستگیری مسئولان بانک مرکزی در گفت‌وگو با «شرق» عنوان کرد: ما اطلاع دقیقی از اتهامات آقای عراقچی نداریم. آنچه در مباحث دادگاه آمده است هم نشان می‌دهد که در حیطه وظایفش کارهایی را انجام داده است که جرم تلقی نمی‌شود.او یادآور شد: ممکن است مدیر تصمیم اشتباه بگیرد اما این جرم تلقی نمی‌شود. یکسری بگیروبیندها در ایران مرسوم شده است که درست نیست.

رادپور اضافه کرد: رئیس بانک مرکزی با معاون ارزی این بانک ناچار است در برخی تصمیماتی بگیرد. لزوماً خیلی از این تصمیمات درست نیست. حتما برخی تصمیمات مسئله‌دار است؛ نه به خاطر اینکه او صلاحیت نداشته یا سواد نداشته است بلکه به‌طور طبیعی شرایطی پیش می‌آید که قابل‌فهم است. شرایط به‌گونه‌ای است که فرصت نیست تا تصمیم درست گرفته شود؛ آن‌هم در دوره‌ای که بازار آشفته است و هر حرکتی ممکن است تفسیر ناجوری از آن شود و آن حرکت را تشبیه به جرم کنند.او ادامه داد: تداوم بگیروبیندها باعث می‌شود جسات از مدیران ما گرفته شود و تصور می‌شود هر حرکتی که انجام دهند، حتی اگر مثبت باشد، در مظان اتهام قرار گیرند. این بگیروبیندها باعث شده است که مدیران دست‌به‌عصاثر حرکت کنند. در سایر پست‌های دولتی نیز به خاطر موضوعات مشابه شاهد دستگیری بوده‌ایم. مثلا مدیرعامل ایران‌خودرو و خیلی مدیران دیگر دچار مشکل شده‌اند که این مسئله قدرت ریسک‌پذیری مدیران را کاهش می‌دهد.

این کارشناس ارز گفت: اگر روشن شود که عراقچی فعالیتتی کرده است که از جنس جرم بوده و معاملهای با نفع خودش کرده است، اخبار را درز داده

یا ... داستان فرق می‌کند اما آنچه تاکنون از پرونده او فاش شده، چیز دیگری را نشان می‌دهد.

او یادآور شد: باید ببینیم نهادهای قضائی از چه موضعی به داستان نزدیک شده‌اند. اگر بیشتر توضیح دهند، برای خیلی‌ها روشن‌تر می‌شود و این آفتی که توضیح دادم (کاهش ریسک‌پذیری مدیران)، کنترل می‌شود.

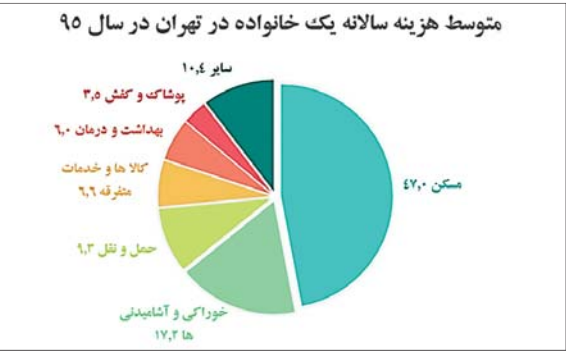
تقویت امکان شناسایی تخلفات

رهری تأکید کرد: نکته مهم پرونده ثبت سفارش خودرو این است که شاید تا قبل از الکترونیک‌شدن فرایند‌ها، ده‌ها اتفاق مشابه آنچه رخ داده است، به وقوع پیوسته باشد؛ اما ما متوجه آن نشده باشیم. وقتی سامانه الکترونیک می‌شود، امکان شناسایی اتفاقات فراهم می‌شود.او ادامه داد: خوبی سامانه این است که امکان شناسایی تخلفات را افزایش می‌دهد زیرا شفافیت را بالا می‌برد. اگر تخلفات در کاغذها بود و پرونده کاغذی داشتیم، تشخیص می‌هم نمی‌توانستیم بدیهیم.

در مواجهه با رمز ارز به جمع‌بندی نرسیدیم

رئیس مرکز تجارت الکترونیک درباره رمز ارز‌ها به‌عنوان یک پدیده نوظهور در دنیای امروز گفت: بانک مرکزی به دنبال ایجاد رمز ارز ملی است و تلاش می‌کند رمز ارز‌های رایج جهان را شناسایی کند. او با اشاره به اینکه تکنولوژی بلاک‌چین یک تکنولوژی روبه‌توسعه و نوین است، یکی از ایرادهای این تکنولوژی را کاهش سیاست‌گذاری‌های متمرکز معرفی کرد.رهری افزود: مرکز ما هنوز کار مطالعاتی عمیقی در این زمینه نکرده است. ما به این نتیجه نرسیدیم که این صنعت را بی‌محایا توسعه دهیم و قابلیت این تکنولوژی برای فراهم‌کردن امکان دوزدن تحریم‌ها هم زیر سؤال است. رمز ارز‌ها گاهی پشتوانه ندارند و دارای فراز و نشیب هستند؛ یعنی ممکن است سرمایه‌گذاران در مقطعی زیان هم ببندند.

بررسی لزوم ورود هوشمندانه دولت برای سامان‌دادن به بازار مسکن

توانایی خرید مسکن را نخواهند داشت. ازاین‌رو دولت باید برای صاحب‌خانه‌کردن زوج‌های جوان و همچنین خانوارهایی که درآمد کافی برای پاسخ به نیاز مسکن خود را ندارند، برنامه‌ریزی‌های لازم را انجام دهد.برای مثال در کشور آمریکا، تخمین زده می‌شود که دولت آمریکا بین سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۰۷ بین ۶۵ هزار تا ۷۲ هزار مسکن حمایتی ساخته است...

ادامه در صفحه ۵

یادداشت

زمین‌لرزه‌های شهری و طرح تدقیق گسل و تعیین حریم در پهنه شهری

امیر حمید نظری

● چهل‌ویکمین سالروز رخداد زمین‌لرزه مرگ‌بار طبس گلشن که در ۲۵ شهریور ۱۳۵۷ خورشیدی با بزرگای گشتاوری ۷/۳ در مقیاس ریشتر در هیاهوی ناآرامی‌های تابستان ۵۷ با ویرانی شهر طبس گلشن و بیش از ۹۰ روستای تابعه آن، جان‌ستان حدود ۲۰ هزار نفر از هم‌میهن‌انمان شد، دستمایه‌ای است و تا دگر بار به کوتاه سخنی به داستان زمین‌لرزه و پیامدهای اجتماعی و اقتصادی آن، آموخته‌ها و ناموخته‌های برآمده از آن در مدیریت کلان‌کشور بپردازم.

به نظر می‌رسد زمین‌لرزه‌های رخ‌داده در فاصله زمانی ۱۳۱۸ تا ۱۳۵۶ برخلاف کوچکی نسبی به نسبت به زمین‌لرزه سترگ ۱۳۵۷ پیش از این نیز نشان از یک مهاجرت لرزه‌ای به‌سوی شهر طبس داشته‌اند، نشانی که اگرچه به سبب نبود دانش و ابزار سنجنده در آن روزگار دیدنی نبوده است با رخداد زلزله طبس، آن‌هم ۱۰ سال پس از سری زمین‌لرزه‌های ویرانگر دشت بیاض و فردوس در ۱۳۴۷ با ۲۵ کیلومتر گسلسش سطحی بر صفحه‌ای ناشناخته گویای جابه‌جایی لرزه‌خیزی از شمال خاور به جنوب باختر بود، اگرچه برخلاف گفتاری شفاهی و رایج در میان مردمان منطقه که اشاره به دو بار جابه‌جایی شهر طبس البته بدون ذکر تاریخ و سبب آن شده است؛ گزارش مستندی از زمین‌لرزه تاریخی در آن نواحی دوردست بیابانی در دست نیست، ولی وجود نام‌هایی مانند «شکسته هزار» (در معنی: بسیار شکسته و گسلیده) گویای لرزه‌خیزی‌ای است که از آن برای نزدیک به یک هزاره تا هنگامه شهریور ۵۷ نشانی در حافظه تاریخی مردمان باقی نبود. شاید بتوان زمین‌لرزه ۵۷ طبس گلشن را به سبب نبود یا کمبود داده‌های مستند از پیشینه لرزه‌ای فلات ایران؛ نخستین رخداد شناخته‌شده از زمین‌لرزه ناشی از جنبش گسله‌ای ناشناخته در نزدیکی گستره شهری در دوران معاصر به‌شمار آورد، ولی بی‌گمان دست‌کم با توجه به زمین‌لرزه دی‌ماه ۱۳۸۲ بم و آشکاری گسلیی نو در میانه شهر آخرین آن نیز نبوده است. گسلیی که جنبش مرگ‌بار آن در سحرگاه سرد پنجم دی سبب‌ساز ویرانی دهشتناک بم شد. شاید پربی‌راه نباشد اگر مهاجرت لرزه‌ای را البته پس از رخداد زمین‌لرزه ۵۷ طبس از دشت بیاض در شمال خاور به طبس در جنوب باختر به نقشه درآمده است، با اندک توجهی بر الگوی رفتاری و مهاجرت لرزه‌ای سری زمین‌لرزه‌های تاریخی و دستگاهی ثبت‌شده بر دسته‌گسله‌های شمالی- جنوبی

تایمند در شمال، گلباف، بم و سرانجام سبزواران در جنوب را گواهی بر درخربودن مناطق جنوبی جبال بارز و به‌ویژه شهر جیرفت در برابر زمین‌لرزه احتمالی آینده دانست. بررسی و شناخت گسلش احتمالی به‌ویژه در گستره شهری به سبب تراکم بالای جمعیت در خطر با توجه به فرونی روزافزون جمعیت شهری و تمرکز اقتصادی و سیاسی برای کلان‌شهرها به‌ویژه در کشورهای درحال‌توسعه نظر به گستردگی و حجم ویرانی زیرساخت‌ها، خسارت‌ها و هزینه‌های آتی مترتب بر آن از اهداف راهبردی و مستمر مدیریت‌های شهری و ملی در کشورهای پیشرفته است. گسترش فراینده و تند پهنه شهری و دست‌خوردگی‌های ناشی از فعالیت‌های انسانی نشان‌دهنده اهمیت و سبب دشواری صد چندان اجرای بهنگام پژوهش‌هایی از این دست است. در ایران نیز با اتکا بر چهار دهه مطالعات انجام‌شده درباره گسله‌های فعال و شناخت سرچشمه‌های لرزه‌زا به‌ویژه در گستره‌های شهری و پایتخت که در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در چارچوب مأموریت و وظایف حاکمیتی آن البته بدون بهره‌مندی از تخصیص‌های بودجه‌ای خاص انجام شده بود، ناباورانه سرانجام در بهار سال جاری ضمن نادیده‌گرفتن پیشینه و توان سخت‌افزاری و نرم‌افزاری سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در زمین‌شناسی زمین‌لرزه‌ها با اصلاح جز یک از بند پ ماده ۶۰ برنامه ششم توسعه وزارت راه و شهرسازی مکلف به مطالعه پهنه و حریم گسل‌های شهری در شهرهایی با جمعیت بالای ۲۰۰ هزار نفر شد؛! طرحی که بسیاری دیگر از این دست را به استناد قانون مقصدی عالی با روشی نادرست و در مسیری عجیب هدف گرفته است. اگر چه بسیار شنیده‌ایم که قانون بد به از بی‌قانونی است که بی‌گمان شاید در برخی موارد نیز دست‌کم برای گروهی نیز چنین نباشد، ولی نمی‌توان بر این واقعیت چشم فروبست که چنین تصمیماتی افزون بر هدررفت سرمایه ملی و از آن مهم‌تر زمان طلایی انجام این‌گونه مطالعات در تدقیق گسلسش شهری و از آن شوم‌تر سبب اغنا و گمراهی و به‌بی‌راهه‌رفتن تصمیم‌های کلان‌شهری در برخورد با حوادثی طبیعی مانند زمین‌لرزه خواهد شد.به دور از داوری و اینکه مسئولیت انجام چنین مهمی با تمام پیچیدگی‌های فنی و اهمیت راهبردی آن چه سطحی از زیرساخت سازمانی، دانش و پیشینه حرفه‌ای و البته بودجه مستمر چندساله را طلب می‌کند و آیا در اساس چنین ساختار ایدئالی را در شرایط کنونی کشور می‌توان سراغ گرفت یا نه؟!

ادامه در صفحه ۵